

7.12.2012

Viite: Lausuntopyyntö VM007:00/2012

Makrovalvontatyöryhmän muistio – Valtiovarainministeriön julkaisu 32/2012

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Työeläkevakuuttajat TELAn lausuntoa makrovalvontatyöryhmän muistiosta ”Finanssimarkkinoiden makrotaloudellisten vaikutusten sääntely ja valvonta” ilmenevistä lainsäädäntöehdotuksista. Lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Työryhmän esitykset liittyvät Euroopan unionin pyrkimykseen vähentää rahoitusmarkkinoiden kautta välittyviä tai rahoitusmarkkinoilla syntyviä kansainvälisen talouden häiriöitä. TELA pitää näitä pyrkimyksiä tärkeinä.

Työryhmä ei esitä lainmuutoksia työeläkealan sääntelyyn, vaan toteaa yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuussääntelyn muutosten olevan valmisteltavana sosiaali- ja terveysministeriössä ja että makrovakaussäätely tulee ottaa tässä valmistelussa huomioon. Työeläkevakuuttajat TELA yhtyy tässä työryhmän kantaan.

Makrovakauden parantamisessa yksi keskeinen esitettävän sääntelyn keino on niin sanottujen vastasyklisen vakavaraisuuspuuskurien käyttöönotto. Toteamme tähän liittyen, että nykyisessä yksityisalojen työeläkevakuuttajien vakavaraisuussääntelyssä on automaattista vastasyklistä dynamiikkaa. Osa vastasyklisyydestä toteutetaan riskipuskurivaatimusten säätymisellä vakuuttajien keskimääräisen vakavaraisuuden mukaan. Vanhuuseläkevastuita korotetaan sitä enemmän, mitä korkeampi on keskimääräinen vakavaraisuus. Vakavaraisuuden tarkistushetken ja sen mukaisen automaattisen säätymisen alkamishetken väli on vuosineljänneksen mittainen. Toinen ja edellä kuvattua nopeampi automaattinen vastuiden ja vakavaraisuuden säätely perustuu niin sanotun osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun muutokseen. Jos yksityisalojen työeläkevakuuttajien osaketuotto on positiivinen, osaketuottosidonnainen vastuu kasvaa. Jos osaketuotto on negatiivinen, vastuu supistuu. Näin ollen kokonaisuutta ajatellen vastuun kasvu alentaa vakavaraisuutta ja supistuminen parantaa vakavaraisuutta.

Sääntelyn vastasyklisyyden mahdollinen lisääminen on yksi työeläkealan vakavaraisuussääntelyn uudistamisessa ratkaistavista asioista. Työryhmä pitää tärkeänä, että makrovakaussäätely otetaan huomioon myös vakuutus- ja työeläkeyhtiölainsäädännön tulevassa kehittämisessä. Tähän liittyen pidämme tärkeinä seuraavien näkökohtien esiintuomista:

- Työeläkejärjestelmän perustehtävä ja sen erityispiirteet on otettava huomioon, kun arvioidaan työeläkealan sääntelyn kehittämistä makrovakauden näkökulmasta. Näitä erityispiirteitä ovat etuusperusteisuus, toiminnan pitkä aikahorisontti ja kollektiivinen riskinkanto.
- Työeläkejärjestelmässä on varauduttu suhdannehäiriöihin erilaisilla eläkelaitoskohtaisilla ja yhteisillä puskureilla.
- Työeläkejärjestelmän osalta sääntelyä arvioitaessa on kiinnitettävä huomio työeläkemaksujen merkitykseen osana verokiilaa ja työvoimakustannusta. Sääntelyn kehittäminen ei saa vaarantaa etuuksien turvaamista

7.12.2012

kasvattamalla kohtuuttomasti kustannuksia. Järjestelmän kollektiivisesta riskinkannosta saatavat hyödyt tulisi varmistaa.

- Työeläkejärjestelmän riippumattomuus muusta finanssitoiminnasta on lailla säädetty. Tämän voi ajatella lisäävän makrovakautta. Osana rahoitusjärjestelmän kokonaisuuden arviointia olisi varmistettava tämän lainsäädännön toteutuminen käytännössä.

Työryhmä esittää muistiossa seuraavaa valvonnasta: *"Työryhmä katsoo, että direktiivissä tarkoitettuna kansallisesti toimivaltaisena viranomaisena tulisi olla Finanssivalvonta. Vastasyklisen lisäpääomapuskurivaatimuksen samoin kuin enimmäisluototussuhdetta koskevan rajoituksen asettamisesta ja muuttamisesta päättäisi Finanssivalvonnan johtokunta kuultuaan valtiovarainministeriötä, Suomen Pankkia ja sosiaali- ja terveysministeriötä. Lisäksi näillä viranomaisilla olisi oikeus saada oma-aloitteisesti lisäpääomapuskurivaatimusta ja enimmäisluototussuhdetta koskeva asia Finanssivalvonnan käsiteltäväksi. Näiltä osin työryhmä kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että Euroopan Unionissa on parhaillaan käsiteltävänä komission ehdotus asetukseksi, jolla Euroopan keskuspankille siirrettäisiin merkittävästi toimivaltaa kansallisilta viranomaisilta kaikkien euroalueeseen kuuluvien valtioiden luottolaitosten valvonnassa. Jos asetusta tulee hyväksyä ehdotetussa muodossa, työryhmän ehdotukset makrovakauden valvonnan hallinnollisesta järjestämisestä eivät ole toteutettavissa."*

Tähän liittyen pidämme tärkeänä korostaa lausunnossa, että on varmistettava korkeatasoinen kotimainen valvonta työeläkejärjestelmälle myös siinä tapauksessa, että kansallisilta viranomaisilta siirretään pankkitoiminnan valvontaa Euroopan Keskuspankille. Työeläke on sosiaalivakuutus ja sitä koskeva sääntely on kansallisen toimivallan piirissä. Työeläkejärjestelmän erityispiirteiden vuoksi, kuten yhteisvastuu, sen valvonta on järjestettävä kansallisesti.

TYÖELÄKEVAKUUTTAJAT TELA

Suvi-Anne Siimes
toimitusjohtaja